DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)
6. juni 1990 *

I sag C-342/88,

angående en anmodning, som Arbeidshof, Gent (Belgien), i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Rijksdienst voor Pensioenen

mod

E. Spits

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet [kodificeret udgave af denne forordning ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83, EFT L 230, s. 6],

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, Sir Gordon Slynn, og dommerne R. Joliet og G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman

efter at der er afgivet skriftlige indlæg af:

— Office national des pensions ved direktør R. Masyn,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved B.-J. Drijber og Sean van Raepenbusch, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 12. december 1989,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 6. februar 1990,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 18. november 1988, indgået til Domstolen den 28. november s.å., har Arbeidshof, Gent, i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 46, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet [kodificeret udgave af denne forordning ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83, EFT L 230, s. 6].

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en sag mellem den nederlandske statsborger Spits og Rijksdienst voor Pensioenen, en belgisk social sikringsinstitution (herefter benævnt »Rijksdienst«) vedrørende beregningen af hans alderspension.

3 Spits, der er født i august 1914, har arbejdet i Belgien fra 1932 til 1938 og dernæst i Nederlandene indtil sin pensionering i 1979. Efter nederlandsk lovgivning kunne Spits da gøre krav på en pension svarende til halvtreds års forsikringsperioder tilbagelagt i Nederlandene, fra august 1929 til juli 1979, idet årene fra 1929 til 1938 i henhold til denne lovgivning blev anerkendt som »formodede« forsikringsperioder.

4 Da Spits indgav ansøgning om pension til den kompetente nederlandske institution, underrettede denne den tilsvarende belgiske institution, Rijksdienst, som herefter foretog beregningen af den pension, der skulle udbetales. Rijksdienst anvendte herved artikel 10 i kongelig anordning nr. 50 af 24. oktober 1967 om alders- og efterladtepension for lønmodtagere (*Moniteur belge* af 27. 10. 1967).

5 I henhold til denne bestemmelses stk. 1 erhverves retten til pension efter en brøk på 1/45 af årslønnen (den reelle, fiktive eller skønsmæssige løn) pr. kalenderår beskæftigelse, der er tilbagelagt mellem den 1. januar i det år, hvor den pågældende fylder 20 år, og den 31. december i året før den pågældende fylder 65 år. Det fremgår dog af administrativ praksis, at der tages hensyn til beskæftigelsesår tilbagelagt før det fyldte tyvende år for at forbedre en persons pensionsrettigheder, når den pågældende ikke kan påberåbe sig et fuldstændigt beskæftigelsesforløb, det vil sige femogfyrre års beskæftigelse.

6 Ved beregningen af den ydelse, der skulle udbetales til Spits i henhold til artikel 10 i kongelig anordning nr. 50, tog Rijksdienst kun årene fra 1934 til 1938 i betragtning og udelukkede de to beskæftigelsesår, som han havde tilbagelagt før sit fyldte tyvende år, nemlig 1932 og 1933, med den begrundelse, at Spits i alt havde arbejdet i halvtreds år, når der toges hensyn til de forsikringsår, der var tilbagelagt i Nederlandene. Følgelig blev Spits tildelt en pension på 5/45 på grundlag af den løn, der skulle tages i betragtning for årene 1934 til og med 1938.

7 Spits indbragte denne afgørelse for den kompetente nationale ret og gjorde gældende, at den kongelige anordning nr. 50 ikke indeholder nogen bestemmelse, hvorefter de i udlandet tilbagelagte beskæftigelsesår ved fastsættelsen af den pågældendes forsikringsperiode skal lægges til de beskæftigelsesår, der er tilbagelagt i Belgien. Spits mente følgelig, at han havde ret til en pension på 7/45, hvorved lønnen for årene 1932 til og med 1938 blev taget i betragtning.

8 Underinstansen gav Spits medhold og statuerede, at årene 1932 og 1933 skulle tages i betragtning. Rijksdienst ankede denne dom til Arbeidshof, Gent, som udsatte sagen og forelagde Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan en arbejdstager, som befinder sig i den ovenfor beskrevne situation, med rette ligeledes gøre krav på anerkendelse af begge de mellem parterne omtvistede år 1932 og 1933, for hvilke der i Belgien faktisk er indbetalt fulde pensionsbidrag, og som ligger før arbejdstagerens fyldte tyvende år, idet vedkommende i Nederlandene, på grund af sin beskæftigelse der, godtgør at have tilbagelagt en forsikringsperiode, i henhold til hvilken der tilkommer ham en AOW (Algemene Ouderdomswet)-pension svarende til en samlet forsikringsperiode på halvtreds år«.

9 Vedrørende hovedsagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg, der er indgivet for Domstolen, henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

10 Skønt Arbeidshof ikke i sit spørgsmål nævner nogen fællesskabsretlig bestemmelse, fremgår det af sagen, at spørgsmålet i virkeligheden vedrører fortolkningen af artikel 46 i forordning nr. 1408/71, nærmere bestemt denne bestemmelses stk. 1. I øvrigt har såvel Rijksdienst som Kommissionen under retsmødet erkendt, at en korrekt fortolkning af artikel 46, stk. 1, fører til, at pensionen beregnes på grundlag af 7/45 og ikke på grundlag af 5/45 af den pågældende løn.

11 Artikel 46 vedrører fastsættelse af ydelser ved en arbejdstagers alderdom og død, som har været omfattet af lovgivningen i to eller flere medlemsstater. I stk. 1 fastsættes den beregningsmetode, der skal anvendes, når den nationale lovgivning hjemler ret til pension, uden at det er nødvendigt at medregne forsikringsperioder tilbagelagt i en anden medlemsstat i Fællesskabet. Denne ydelse, benævnt »selvstændig ydelse«, skal dernæst sammenlignes med den ydelse, der skal udbetales i henhold til ordningen med sammenlægning og forholdsmæssig beregning, der er indført ved artikel 46, stk. 2, idet den pågældende med forbehold af artikel 46, stk. 3, har ret til det højeste af de to beløb.

12 Artikel 46, stk. 1, bestemmer, at den kompetente myndighed alene beregner den forfaldne ydelse efter den nationale lovgivning og alene på grundlag af de perioder, der er tilbagelagt i henhold til denne lovgivning. Ved beregningen af denne

selvstændige ydelses størrelse skal den kompetente myndighed i henhold til artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 se bort fra enhver national bestemmelse om forbud mod sammenlægning af ydelser.

13 Det må ligeledes præciseres, at ifølge princippet om ligebehandling af indenlandske arbejdstagere og vandrende arbejdstagere skal de sidstnævnte i samme omfang som indlændinge have fordel af enhver administrativ praksis, hvorefter en streng anvendelse af de nationale bestemmelser som den i hovedsagen omhandlede kan fraviges, og hvorefter der kan tages hensyn til arbejdsår, som den berørte har tilbagelagt i den pågældende medlemsstat før sit fyldte tyvende år.

14 Det følger af det ovenfor anførte, at det af Arbeidshof Gent stillede spørgsmål skal besvares med, at den kompetente institution i en medlemsstat ved fastsættelsen af den selvstændige ydelse, der er omhandlet i artikel 46, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, dels skal lade enhver forsikringsperiode, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat, ude af betragtning, dels tage hensyn til enhver administrativ praksis, der gør det muligt at fravige en streng anvendelse af national lovgivning.

Sagens omkostninger

15 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Arbeidshof Gent ved kendelse af 18. novemer 1988, for ret:

Ved fastsættelsen af den selvstændige ydelse, der er omhandlet i artikel 46, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, skal den kompetente institution i en medlemsstat dels lade enhver forsikringsperiode, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat, ude af betragtning, dels tage hensyn til enhver administrativ praksis, der gør det muligt at fravige en streng anvendelse af national lovgivning.

Slynn Joliet Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. juni 1990.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

Gordon Slynn
Formand for Første Afdeling